

महाराष्ट्र शासन,

वित्त विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : आयकर १००७/प्र.क्र.१०५/कोषा-प्र-५

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : २२ फेब्रुवारी, २००८

- वाचा : १. परिपत्रक, वित्त विभाग क्रमांक : आयकर २००७/प्र.क्र.१७/अर्थबळ, दिनांक ८.५.२००७
 २. पत्र क्रमांक : कोषाका १००७/प्र.क्र.१०५/कोषा ५, दिनांक २०.१०.२००७
 ३. परिपत्रक, वित्त विभाग क्रमांक : आयकर १००७/प्र.क्र.१३९/कोषा ५, दिनांक ४.१.२००८
 ४. परिपत्रक, वित्त विभाग क्रमांक : आयकर १००७/प्र.क्र.१०५/कोषा ५, दिनांक ४.१.२००८

प्रस्तावना : आयकर विभागाने राज्य शासनाच्या निदर्शनास आणले आहे की आहरण व संवितरण अधिका-यांकडून आयकर वसूलीचे दर तिमाहि विवरणपत्र आयकर विभागास वेळेवर सादर केले जात नाही. त्यामुळे आयकरदात्यांच्या कपात करण्यात आलेली आयकराची रक्कम योग्य आहे किंवा कसे याबाबतची तपासणी करणे शक्य होत नाही तसेच त्यामुळे संबंधित आयकर दात्यास आयकर परतावा मंजूर करण्यात अडचणी उदभवतात. आयकर कपात कार्यपध्दतीत एकसूत्रीपणा येण्यासाठी व त्या पध्दतीची अंमलबजावणी प्रभावीपणे होण्यासाठी केंद्र शासनाने आता इलेक्ट्रॉनिक पध्दतीने आयकर कपातीचे विवरणपत्र आहरण व संवितरण अधिका-यांनी दाखल करणे सक्तीचे करून यात कसूर झाल्यास आयकर अधिनियमातील तरतूदीनुसार त्यांना दंडात्मक कारवाईस पात्र ठरविलेले आहे. आयकर संचालक (पध्दती-२), नवी दिल्ली यांच्याबरोबर आयकर कपातीच्या सुधारीत कार्यपध्दतीच्या अंमलबजावणीसंबंधी विचारविनिमय झाला. त्यानुसार सदर शासन निर्णयान्वये सूचना देण्यात येत आहेत -

शासन निर्णय -

आहरण व संवितरण अधिका-यांनी वेळोवेळी आयकर अधिनियमातील तरतूदीनुसार पुढील प्रकारच्या प्रदानासाठी विहित दराने आयकर कपातीसाठी दरवर्षी कमाल सूट अनुज्ञेय मर्यादा विचारात घेऊन आयकर कपात करणे बंधनकारक आहे -

आयकर कपातीबाबतचे कलम	प्रदानाचा प्रकार	दरवर्षी कमाल सूट मर्यादा	आयकर कपातीचा दर
१९२	वेतन	१,९५,०००/- ज्येष्ठ नागरीक (Sr.Citizen) १,४५,०००/- महिला (Women) १,१०,०००/- इतर (Others)	परिपत्रक वित्त विभाग क्र.आयकर-१००७/प्र.क्र.१४४/कोषा प्रशा-५, दि. ५ जानेवारी, २००८ सोबतच्या परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचनेनुसार केंद्र शासनाचे दि. ५.१२.२००७ चे परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या संकेतस्थळावर (website) उपलब्ध करण्यात आले आहे.
१९४ सी	करार (कामासाठी व मजुरीसाठी)(Contracts for work and Labour for work)	प्रत्येक प्रदान रु. २०,०००/- किंवा अंदाजे दरवर्षी रु. ५०,०००/- (Each payment Rs 20,000/- or Aggregate	२% सर्व करार (उपकराराव्यतिरिक्त) (All Contracts (other than Sub-Contracts) १% उपकरार (Sub-Contracts) १% जाहिरात करार (Advt. Contracts)

		payments exceed Rs.50,000/- per year.)	
१९४ आय	इमारतीवरील भाडे (प्लॅन्ट व मशिनरी किंवा फर्निचर भाडे यासह) (Rent on Buldings (Incl.plant,machinery of furniture hire charges)	१,२०,०००/-	१५% व्यक्तिगत आणि हिंदू अविभक्त कुटुंब (individual & HUF) २०% कंपनी, फर्म इ. (Company, Firm etc) १०% मशिनरी, प्लॅन्ट आणि संयंत्रे (Machinery, Plant & equipment)
१९४ जे	व्यवसाय फी किंवा तांत्रिक सेवा (Fees for professional or Technical services)	२०,०००/-	१०%
१९४ ए	व्याज (Interest)	१०,०००/- बँका आणि पोस्ट ऑफिसेस (Banks & Post Offices) ५०००/- इतर (Others)	२०% कंपन्या (Companies) १०% इतर सर्व (All Others)
१९४ एच	दलाली किंवा अडत (Commission or Brokerage)	२,५००/-	१०%

२. कोषागार अधिका-यांनी उपरोक्त प्रकारच्या देयकांची तपासणी करताना आयकर अधिनियमातील तरतूदीनुसार विहित दराने संबंधित देयकातून आयकराची योग्य कपात करण्यात आल्याबाबत खात्री करावी.

३. आहरण व संवितरण अधिका-याने आयकर विभागाकडून प्राप्त केलेला टॅक्स अकाउंट नंबर (TAN) देयकामध्ये तसेच आयकर कपातीच्या विवरणपत्रामध्ये नमूद करणे आवश्यक आहे. माहे एप्रिल २००८ नंतर TAN असल्याशिवाय देयके कोषागारात स्विकारली जाणार नाहीत. आहरण व संवितरण अधिका-याने TAN प्राप्त करून घेण्यासाठी जर आयकर विभागाकडे अर्ज केलेला असेल तर त्याबाबतचा पुरावा देयकासोबत जोडल्यास असे देयक कोषागाराकडून खास बाब म्हणून स्विकृत करण्यात येईल. TAN प्राप्त करून घेण्यासाठी आहरण व संवितरण अधिका-याने आयकर अधिनियमातील नमुना क्र. ४९-ब मध्ये अर्ज करणे आवश्यक आहे. यासंदर्भातील अधिक माहिती www.tin-nsdl.com या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

४. माहे एप्रिल २००८ नंतर कोषागारात सादर होणा-या वेतन व भत्त्याच्या देयकातून आयकर कपात करण्यात आलेल्या सर्व कर्मचा-यांचा परमनंट अकाउंट नंबर (PAN) आहरण व संवितरण अधिका-यांनी देयकासोबतच्या विवरणपत्रात नमूद करणे बंधनकारक आहे. कर्मचा-याचा पॅन क्रमांक जर उपलब्ध नसेल तर अशा कर्मचा-याचे नाव वगळून उर्वरित देयक कोषागारात सादर करावे किंवा ज्या कर्मचा-याने पॅन प्राप्त करून घेण्यासाठी आयकर विभागाकडे अर्ज केलेला असेल अशा कर्मचा-याने त्याबाबतचा पुरावा सादर केल्यास व तो आहरण व संवितरण अधिका-याने देयकासोबत जोडल्यास असे देयक कोषागाराकडून खास बाब म्हणून स्विकृत करण्यात येईल.

५. खास बाब म्हणून ज्या पुरुष कर्मचा-यांचे मूळ वेतन (महागाई वेतन वगळून) दरमहा रुपये ३५००/- किंवा त्यापेक्षा अधिक असेल तसेच ज्या महिला कर्मचा-यांचे मूळ वेतन (महागाई वेतन वगळून) दरमहा रुपये ४५००/- किंवा त्यापेक्षा अधिक असेल किंवा ज्या कर्मचा-यांच्या वेतनातून मागिल आर्थिक वर्षात आयकर कपात करण्यात आली आहे अशा कर्मचा-यांनी आयकर विभागाकडून PAN (Permanent Account Number) प्राप्त करून घेणे बंधनकारक आहे. याशिवाय आहरण व संवितरण अधिका-यांनी दरमहा वरील मूळ वेतनापेक्षा कमी मूळ वेतन असणा-या कर्मचा-यांनाही PAN प्राप्त करून घेण्याबाबत प्रोत्साहन द्यावे. पॅन प्राप्त करण्यासाठी आयकर अधिनियमातील नमुना क्रमांक ४९-अ मध्ये अर्ज करावयाचा

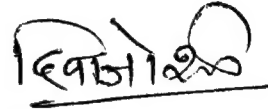
आहे. सदर अर्जातील अर्जदाराचा निवासी पत्ता राजपत्रित अधिका-याने प्रमाणित केल्यास अन्य पुराव्याची आवश्यकता रहाणार नाही याची नोंद घेण्यात यावी.

६. कपात करण्यात येणा-या आयकरासाठी प्रत्येक आहरण व संवितरण अधिका-यास सद्यस्थितीत सादर कराव्या लागणा-या तिमाहि तसेच वार्षिक विवरणपत्राऐवजी सर्वासाठी एकच मासिक विवरणपत्र सादर करण्यासाठी आयकर विभागाशी चर्चा करण्यात येत आहे. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई यांनी अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीद्वारे आहरण व संवितरण अधिकारी / आयकरदात्यानिहाय झालेली आयकराची कपात इत्यादि तपशिल एकत्रितपणे मासिक विवरणाद्वारे महालेखापाल यांना सादर करणे, आहरण व संवितरण अधिका-यांना उपलब्ध करणे, सेवार्थ आज्ञावलीद्वारे आयकर विभागास सादर करावयाचे मासिक विहित नमुन्यातील विवरणपत्र इ. तयार करण्याची सुविधाही उपलब्ध करण्याची कार्यवाही करावी.

७. पत्रपत्र पध्दतीचा अवलंब करणा-या संबंधित अधिका-यांनी महालेखापाल कार्यालयास आयकर कपातीच्या माहितीचे विवरणपत्र सोबत जोडलेल्या नमुन्यात देयकासोबत जोडणे सक्तीचे आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००८०२२२९५५५१२००९ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(दि.वा.जोशी)

कार्यासन अधिकारी

प्रति,

मंत्रालयीन सर्व प्रशासकीय विभाग

(सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी वरील सुचना त्यांच्या नियंत्रणाखालील सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांच्या निदर्शनास आणाव्यात अशी त्यांना विनंती करण्यात येते.)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई

सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई (१० प्रती)

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई (१० प्रती)

महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर (१० प्रती)

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र नागपूर (१० प्रती)

संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

अधिदान व लेखा अधिकारी, वांद्रे / मुंबई (१० प्रती)

सर्व कोषागारे

निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई

निवड नस्ती, कोषा ५

Schedule of Recoveries of Income Tax

For the month of ..... payable on .....

Sr. No.	Name of Individual / Party	PAN No.	Amount of I.T. Deducted	Remarks
1	2	3	4	5

Total _____

Certified that the total worked out in this Schedule agrees with the total I.T. recovered in this Pay Bill/ Contingent Expenditure Bill.

(
Drawing and Disbursing Officer)

(Stamp) / Tax Deduction Account No.(TAN) .....